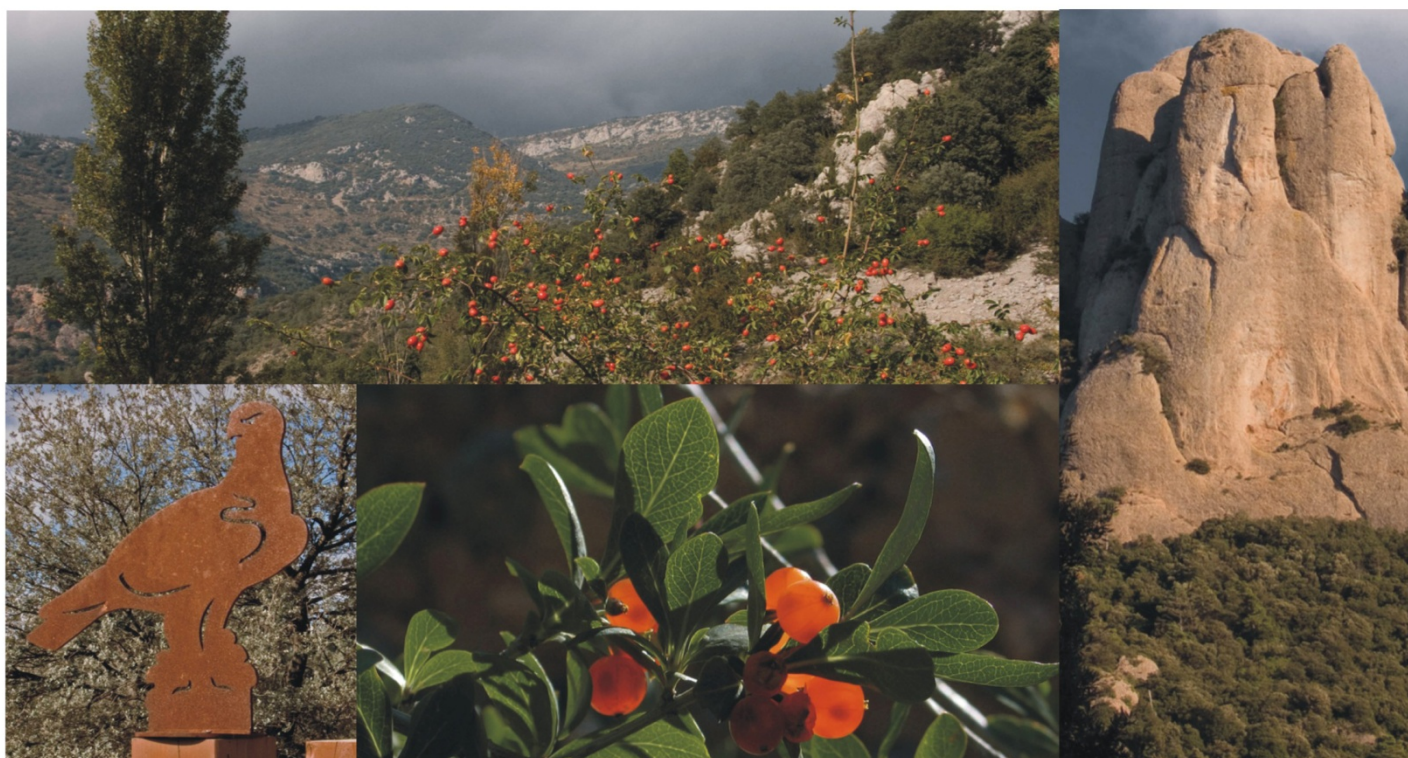

Projecte de seguiment de la biodiversitat dels espais de la Fundació Catalunya-La Pedrera

2016

—
Fundació
—
Catalunya
—
La Pedrera
—

Informe encarregat per la Fundació Catalunya-La Pedrera, Àrea de Territori i Medi Ambient

Empresa contractant: Aprèn, Serveis Ambientals, S. L.

Coordinació i redacció de l'informe: Josep Germain i Otzet.

Entitats i experts que han realitzat els estudis monogràfics: Museu de Ciències Naturals de Granollers; Institut Català d'Ornitologia; Garaviu, S. C. P.; Aprèn, Serveis Ambientals S. L.; Aubèrria; Pere Luque; Dàurica, Serveis Ambientals i Biodiversitat; Joan Estrada.

Organismes i institucions que han aportat dades addicionals: MónNatura Pirineus; Parc Natural del Delta de l'Ebre; Parc Natural dels Ports; Institut Català d'Ornitologia.

Síntesi de les dades més rellevants

Durant el 2016 s'ha realitzat el setè programa de seguiment de la biodiversitat de les finques de la Fundació Catalunya-La Pedrera amb l'objectiu de valorar l'estat i les tendències del seu medi natural. El programa de seguiment del 2016 s'ha centrat en 14 espais i ha abastat un conjunt de 40 indicadors. El percentatge d'indicadors valorats de manera positiva arriba al 89 %.

- A les Planes de Son destaca l'elevat nombre d'espècies d'ocells rapinyaires que s'hi poden observar, fet aquest que es veu afavorit per l'existència d'un punt d'alimentació suplementària que es gestiona des del centre MónNatura Pirineus. La presència d'ocells rapinyaires és una eina molt útil per a potenciar les activitats d'educació ambiental i de divulgació dels valors del medi natural pirinenc que es duen a terme des d'aquest centre.

- L'espai Congost de Mont-rebei mostra de manera força clara que bona part de les fluctuacions que presenten els diferents components del seu medi natural estan més relacionades amb les condicions meteorològiques dominants en un any determinat —com els reiterats períodes de sequera— que amb canvis en els seus hàbitats o en la seva gestió, motiu pel qual és un espai adequat per assajar noves pràctiques de gestió que puguin compensar les limitacions ambientals. L'elevat nombre de visitants de l'espai no s'ha constatat que repercuteixi de manera negativa ni en la població de llúdriga ni en la vegetació rupícola, tot i que l'ús públic al sector aquàtic de l'espai caldria que es regulés adequadament.

- A la Muntanya d'Alinyà hi ha un punt d'aportació suplementària d'aliment per a ocells necròfags des del 2003, el qual ha esdevingut una peça clau del projecte de reintroducció del voltor negre a Catalunya i Alinyà és un dels pocs indrets d'Europa on es poden observar fàcilment les quatre espècies existents de necròfag alimentant-se simultàniament. La població de gall fer, espècie emblemàtica dels boscos d'alta muntanya, es manté i la disponibilitat d'hàbitat favorable és prou important com perquè si s'hi du a terme una gestió forestal adequada pugui incrementar. Cal remarcar que el model de gestió del medi natural que es du a terme a Alinyà permet el manteniment de les activitats econòmiques tradicionals i contribueix a la dinamització social i econòmica de la vall.

- L'espai Coll de Can Maçana acull en l'actualitat dos projectes LIFE de la Unió Europea, LIFE Montserrat (BIO/ES/94, 2014-2018) centrat en la prevenció d'incendis i la millora de la biodiversitat a partir de la gestió silvopastoral i LIFE Pinassa (NAT/ES/724, 2014-2018) dedicat a la conservació dels boscos de pi pinassa catalans, cosa que demostra l'interès experimental d'aquest espai a l'hora de posar en marxa noves eines de gestió del medi natural en ambients mediterranis.

- La Llacuna de l'Aufacada és una zona molt interessant per a la conservació de la fauna i els hàbitats aquàtics, i la gestió que s'hi està duent a terme és un bon exemple de com recuperar la funcionalitat ecològica i els valors naturals

d'un aiguamoll litoral. La recuperació del seu valor ornitològic, especialment pel que fa als ocells aquàtics hivernants, ha estat el resultat més evident de les actuacions de millora que s'hi ha dut a terme, les quals caldria reforçar per millorar també les poblacions d'ocells nidificants. L'Aufacada manté la població de fartet, un petit peix característic de les llacunes litorals salabroses que ha estat declarat com a espècie protegida i amenaçada.

- A la finca de l'Avenc de Tavertet es pot veure com la conservació de la natura i l'ús dels recursos naturals poden ser compatibles. L'estudi que s'ha dut a terme sobre diferents espècies de vertebrats i invertebrats forestals, mostra la qualitat dels boscos de l'espai i que una silvicultura propera a la natura pot contribuir a millorar-la.

- L'espai Mig de dos Rius és un espai de dimensions reduïdes, però també una clara demostració de que si el territori es gestiona adequadament fins i tot el medi natural d'aquests petits espais pot assolir uns valors remarcables, ja que les dades obtingudes demostren que el manteniment de la pastura i el dall periòdic dels prats beneficien la població de lepidòpters i d'ocells d'aquest espai inclòs al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà.

- El Bosc de Vilalta és una espai interessant pel fet de trobar-s'hi una parella reproductora d'àguiles cuabarrades. La gestió que s'hi està fent per millorar els hàbitats de la finca i garantir la disponibilitat d'aliment per a aquest rapinyaire, està mostrant resultats positius, tot i que al no ser l'única variable que incideix sobre aquesta espècie no és fàcil obtenir els resultats desitjats.

- La finca Puigventós comparteix el seu valor experimental amb la finca Coll de Can Maçana, ja que també s'hi du a terme el projecte LIFE Montserrat (BIO/ES/94, 2014-2018) centrat en la prevenció d'incendis i la millora de la biodiversitat a partir de la gestió silvopastoral, cosa que pot servir per cercar models alternatius de gestió d'espais que han estat abandonats durant dècades i veure si es pot millorar el seu valor des del punt de vista de la conservació de la biodiversitat.

- El Port d'Arnes és una de les finques de més interès per a la conservació, destacant especialment el sector dels Estrets d'Arnes. Les altes parets que voregen el riu Estrets són un bon punt per a la nidificació d'ocells rapinyaires. També és notable el poblament de determinats grups d'invertebrats, com és el cas de les libèl·lules, grup que presenta una diversitat excepcional i que inclou moltes de les espècies de més alt valor per a la conservació de Catalunya. Un dels reptes de l'espai és intentar comptabilitzar aquests valors naturals amb l'ús lúdic i esportiu que hi té lloc.

- L'estany d'Ivars i Vila-sana es va emplenar de nou l'any 2005 i és un dels exemples més reeixits de recuperació d'espais naturals. A partir d'ara caldrà estar molt atents a la seva evolució per evitar que es produeixi un canvi en la seva població ornítica i que les espècies més característiques de zones humides, les més interessants, no vagin cedint lloc a altres més comunes i es banalitzin l'espai.

- L'espai de Can Morgat també demostra l'èxit de les mesures de restauració d'espais naturals, afavorint tant els hàbitats oberts com zones humides, atès que la seva població de lepidòpters i odonats ha traduït fidelment aquestes millores.

- El Sot del Fuster és un espai de mides força reduïdes i poc conegut, però s'ha anat consolidant com un espai d'alt valor ecològic, com ho demostra la notable colònia d'ardeids que s'hi ha instal·lat, així com el també creixent nombre d'ocells rapinyaires i de cigonyes que hi nidifiquen. La protecció de l'espai, anteriorment afectat per una activitat extractiva, mostra les possibilitats de les tècniques de restauració d'espais naturals, ja que amb uns costos mínims es poden obtenir uns resultats considerables.

Valoració del conjunt d'espais

La taula que segueix mostra els resultats obtinguts en l'aplicació del programa de seguiment del 2015 de la biodiversitat de ls espais de la Fundació Catalunya-La Pedrera. En aquesta taula també s'hi han incorporat els resultats de tots els indicadors calculats fins a la data.

Espai	Indicador	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Planes de Son	Nombre màxim de rapinyaires observats							
	Diversitat i abundància de lepidòpters							
Congost de Mont-rebei	Diversitat i abundància d'ocells							
	Tendència dels ambients dels ocells							
	Manteniment de la població de llúdriga							
	Estat ecològic dels prats naturals							
	Estat de conservació de la flora rupícola							
	Ús del PAS i nombre de carronyaires							
Muntanya d'Alinyà	Diversitat i abundància d'ocells							
	Tendència dels ambients dels ocells							
	Població de gall fer							
	Estat de conservació de la flora							
	Estat ecològic dels prats naturals							
	Diversitat i abundància d'ocells							
Coll de Can Macana	Tendència dels ambients dels ocells							
	Diversitat i abundància d'ocells							
Llacuna de l'Aufacada	Diversitat i abundància d'odonats							
	Diversitat i abundància d'ardeids							
	Nombre d'ocells aquàtics hivernants							
	Parelles d'ocells aquàtics nidificants							
	Parelles de fumarell carablanc							
	Presència del fartet							
	Presència de la tortuga d'estany							
	Evolució dels hàbitats							
Cingles de l'Avenc de Taveret	Reproducció d'amfibis							
	Estat ecològic dels prats seminatural							
	Nidificació de rapinyaires							
	Parelles d'ocells d'espais oberts							
	Espècies de fauna forestal							
Mig de Dos Rius	Diversitat i abundància de lepidòpters							
	Diversitat i abundància d'ocells							
	Tendència dels ambients dels ocells							
	Població de picot garser petit							
Bosc de Vilalta	Èxit reproductor de l'àguila cuabarrada							
	Abundància de perdiu							
	Abundància de conill							
Puigventós	Diversitat i abundància d'ocells							
	Tendència dels ambients dels ocells							
	Abundància de perdiu							
	Abundància de conill							
	Presència del còlit negre							
Estrets d'Arnes	Diversitat i abundància d'odonats							
	Diversitat i abundància de lepidòpters							
	Nombre d'exemplars d'abellera d'estiu							
	Èxit reproductor de l'àguila cuabarrada							
	Èxit reproductor del voltor							
Can Puig de Fitor	Diversitat i abundància d'ocells							
	Tendència dels ambients dels ocells							
Estany d'Ivars i Vila-sana	Percentatge d'ocells hivernants							
	Parelles reproductores d'ocells aquàtics							
	Nombre màxim d'ocells aquàtics							
	Nombre d'ocells anellats							
	Abundància de ratpenats							

Can Morgat	Diversitat i abundància de lepidòpters							
	Diversitat d'odonats							
	Diversitat i abundància d'amfibis							
Sot del Fuster	Parelles d'ardeids i de rapinyaires							
	Nombre d'ocells anellats							
	Evolució de les comunitats vegetals							

Molt bo	Bo	Mitjà	Dolent	Molt dolent	Dades no adequades	No mesurat
---------	----	-------	--------	-------------	--------------------	------------

Comparació 2010-2016

En el gràfic que segueix es mostra el percentatge que anualment ha tingut cada un de les cinc valoracions utilitzades sobre el total dels indicadors calculats en un any determinat.

